

Από την άρνηση του Μ. Onfray στη σκιά του Σταυρού

/ [Πεμπτούσία](#)

Είναι γεγονός πως στη ζωή υπάρχουν αρνήσεις ευεργετικές. Αρνήσεις που ενυπάρχουν σε υγιείς προοπτικές. Στην προοπτική της αποδοχής, της ενσωμάτωσης και της μεταμόρφωσης. Μιας μεταμόρφωσης που την άρνηση την μετατρέπει σε δεκτική αναγνώριση και υιοθεσία. Όμως κάποιες αρνήσεις χάνουν την αυτογνωσία της ολοκλήρωσης τους στο άγιο τοπίο της μυρσίνης και κατανοούν εωσφορικές. Τότε οι αρνήσεις γίνονται αυτοκαταστροφικές. Γίνονται εσωστρεφείς στην εγωπαθή τους ωραιοπάθεια που αρνείται επίμονα κάθε άγια τελείωση.

Το να είναι ο άνθρωπος ευάλωτος στην αμαρτία και σε κάθε τι που προέρχεται από

την αλλοίωση της φύσης του καλού, είναι λογικό. Το να πέφτει ο άνθρωπος συνέχεια ακόμη και στις ίδιες παγίδες και αμαρτίες και πάθη είναι εξίσου λογικό. Το να σηκώνεται είναι άγιο. Το να εμμένει όμως στις πτωτικές του καταστάσεις είναι εωσφορικό. Ο ίδιος δημιουργεί το κακό που δεν είναι αυθύπαρκτο και ελεύθερα επαναστατεί ενάντια στο καλό αφού «*φυσικό κακό δεν υπάρχει, αλλά φθορά της μηδενιζόμενης κτιστής πραγματικότητας με την ελεύθερη επανάσταση των λογικών όντων κατά της ζωοποιού χάριτος*» σύμφωνα με τον Ιωάννη Δαμασκηνό.

Η δυναμική που δημιουργείται από μια τέτοια ανάλωση του εαυτού στη νοσηρή φύση της διάβρωσης του αρχέτυπου είναι τέτοιου μεγέθους που μοιάζει με συνειδησιακή πώρωση. Και η άγνοια αυτής της εμμονής στον εκμηδενισμό του προσωπικού εκμηδενισμού είναι θάνατος προσωπικός, καθώς ο άνθρωπος δεν διακρίνει τι είναι αγαθό και τι όχι. Αυτή η σύνολη αντίληψη της τραγικότητας της ανθρώπινης υπόστασης, καθρεφτίζει τον άλλον που πάσχει, τον άλλον που νοσεί ως ένα είδωλο της αντιστροφικής κίνησης του αρχέτυπου, του πρωτότυπου και το εμφανίζει ως αλλοίωση κάθε αγαθής εικόνας που τελικά απομακρύνεται ολοένα και περισσότερο από τη δημιουργική της τελείωση. Και φυσικά η τελείωση αυτή δεν είναι κοσμική, ούτε νοείται ως ηθική αρετή, αλλά βαπτίζεται στο ήθος της σταυρικής θυσίας που αναδύει άρωμα πόνου, γεύση δακρύων και φίλημα αναστάσιμης δόξας.

Η εμμονή στην άρνηση λοιπόν είναι ένα είδος δαιμονισμού. Μία μορφή δαιμονισμού που ικανοποιεί τις ανθρώπινες αισθήσεις με πάθος, εγκλωβίζοντας στο μηδέν τον άνθρωπο. Έτσι ο ίδιος δεν απαλλάσσεται από τη φθοροποιό επίδραση του φθόνου και του μίσους. Αντίθετα, ο ίδιος φθονεί, μισεί και χάνει τον δημιουργικό του ρόλο. Όμως αυτή η εμμονή τον απομακρύνει από το καθ' ομοίωσιν. Η ανταρσία του τείνει να γίνει η αυτοκαταστροφή του και πολλές φορές δυστυχώς η αυτοαναίρεση του. Μία ψυχολογική εμβάθυνση στην αναίρεση της τρεπτότητας που κινητικά ζαλίζει το ασυνείδητο του και ενδόμυχα προετοιμάζει το έδαφος για την διαστρεβλωμένη εικόνα της ενάργειας των πραγμάτων και της καθαρότητας της πνευματικής αυτογνωσίας. Εμμένει στο μηδέν του, εφόσον αρέσκεται σ' αυτό, υποτάσσει την ομορφιά της φύσης στη θέα της αχώρητης ασχήμιας εφόσον αρνείται τη θέα του παραδείσου και κρύβει το μυστήριο της ζωής του στα σπλάχνα του μηδενός και στις κορυφές της καταστροφικής αποξένωσης.

Άρνηση είναι και η άρνηση της ύπαρξης του Θεού ή ακόμη και η αμφισβήτηση της θείας φύσεως του Χριστού. Αρρωστημένη όμως είναι η υβριστική διάθεση κάτι που δεν τιμά την προσωπικότητα του άθεου. Ο αθεϊστής του 20^{ου} αιώνα και εισηγητής της ανθρωπιστικής ψυχολογίας Abraham Maslow υποστηρίζει ότι οι μη θρησκευόμενοι έχουν μικρότερη δυναμική για εξέλιξη και αυτοπραγμάτωση απ'

ό,τι οι θρησκευόμενοι. Ο Richard Dawkins δηλώνει ότι κανείς άθεος δεν θα παραμείνει άθεος εάν γίνει ένα θαύμα. Αυτός ο μηχανισμός της προσφυγής στην αυθεντία (argumentum ad verecundiam), δεν λειτούργησε καταλλήλως στον Nietzsche, αφού κλονίστηκε η πίστη του στον Θεό μέσα από τον θάνατο του πατέρα του.

Έχω όμως την αίσθηση πως ο Nietzsche, ο Sartre και ο Μπακούνιν θα έμεναν άφωνοι μπροστά στις διαπιστώσεις του Michel Onfray, που επιπόλαια αυτοαποκαλείται «νιτσειστής της Αριστεράς» (ο ίδιος υπήρξε στην ουσία μία άστοχη συνέχεια του Nietzsche). Ο Nietzsche δεν υπήρξε προκλητικός άθεος, ούτε απλά ένας άθεος «για να υπάρχει». Αν και ο όρος άθεος τον αδικεί, αφού ο ίδιος εναντιώθηκε στην θρησκεία της εποχής του που είχε μετατραπεί σε θρησκεία των λογίων, γι' αυτό και έχει αναφέρει πως «η ίδια η λέξη "χριστιανισμός" είναι παρανόηση: κατά βάθος υπήρχε μόνο ένας χριστιανός κι αυτός πέθανε επάνω στο σταυρό». Δεν έθεσε τη λογική ως αρχή των όλων, αλλά κινήθηκε εμπειρικά. Συγκεκριμένα υπήρξε όπως και άλλοι μεγάλοι φιλόσοφοι οπαδός του φιλοσοφικού ρεύματος του ιρασιοναλισμού (irrationalism) σύμφωνα με το οποίο η ουσία του κόσμου είναι ασύλληπτη με τη λογική (οι ίδιοι οι οπαδοί αυτής της θεωρίας έδιναν μεγάλη σημασία στην αντίληψη μέσω της εμπειρίας κάτι που δίδαξε η νηπτική και πατερική παράδοση). Έτσι, όταν ο Nietzsche ανήγγειλε τον «θάνατο του Θεού», δεν θριαμβολόγησε, αλλά με αγωνία διατύπωσε στο ομώνυμο του έργο τα παρακάτω: «Πού είναι ο Θεός; ...Θα σας πω. Τον έχουμε σκοτώσει - εσείς κι εγώ! Όλοι είμαστε οι δολοφόνοι του!... Πώς το κάναμε αυτό;... Ο Θεός είναι νεκρός!... παραμένει νεκρός!... τον έχουμε σκοτώσει!».

Ο Michel Onfray δεν διστάζει μόνο να παρουσιάσει τον Θεό ως μυθοπλασία, αλλά με προκλητικό έως και ανήθικο τρόπο να μιλήσει για Εκείνον. Ο Γάλλος φιλόσοφος και συγγραφέας γράφει στο βιβλίο του «Traite d' Atheologie» (Πραγματεία περί αθεολογίας): «Ο Θεός δεν είναι ούτε νεκρός, ούτε ετοιμοθάνατος ... μια μυθοπλασία δεν πεθαίνει, μια ψευδαίσθηση δεν αποβιώνει ποτέ, ένα παιδικό παραμύθι δεν αναιρείται». Και αλλού συνεχίζει: «Άθεος είναι αυτός που δηλώνει πως ο Θεός δεν υπάρχει, ότι είναι δημιούργημα της φαντασίας των ανθρώπων που θέλουν να πιστεύουν ότι θα συνεχίσουν να ζουν μετά τον θάνατο». Υπήρξαν πράγματι φιλόσοφοι που αρνήθηκαν και μάλιστα ορισμένοι επίμονα και άκρως αντίθετα την ύπαρξη του Θεού, και όσοι πίστεψαν στην ύπαρξη του, απλά αναγνώρισαν την ιστορικότητα του.

Και ο M. Heidegger αναδεικνύει μία φιλοσοφία χωρίς Θεό. Αλλά στη συνέχεια είπε πως μόνο ένας θεός μπορεί να μας σώσει. Και το εντυπωσιακό είναι πως αναφερόμενος στην κατάπτωση του ανθρώπου και στις εμμονές της άρνησης, αναφέρει ότι η υπέρβαση της επιτυχχάνεται με τη μέριμνα (sorge) όπου υπάρχουμε

αυθεντικά μέσα στον κόσμο. Μία ανάλογη λοιπόν στάση προς την αδιάκριτη διακονία του εαυτού προς τον έτερο, τον διαφορετικό, τον άλλον, τον ξένον που δίδαξε ο Θεάνθρωπος και παρήγγειλε κατ' αυτό τον τρόπο να πράττουν και οι μαθητές Του. Έτσι η θεμελιώδης εξίσωση στον Heidegger είναι αντι - καρτεσιανή και λαμβάνει τη μορφή «μεριμνώ, άρα υπάρχω». Από την άλλη σε πιο όμορφη γλώσσα, ο π. Νικόλαος Σαχάρωφ και ο Επίσκοπος Kallistos Ware θα ομολογήσουν: «Αγαπώ, άρα υπάρχω».

[Συνεχίζεται]